

Warszawa, 12-10-2023 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

VII.602.59.2023.CW

**Pan
Sylwester Marciniak
Przewodniczący Państwowej Komisji
Wyborczej
Państwowa Komisja Wyborcza
e-PUAP**

Szanowny Panie Przewodniczący,

w dniu 5 października 2023 r. do Rzecznika Praw Obywatelskich zwrócił się obywatel z prośbą o podjęcie sprawy odrzucenia dokonanego przez niego zgłoszenia zamiaru głosowania korespondencyjnie z uwagi na podanie adresu pobytu poza obszarem gminy, w którym Wnioskodawca jest ujęty w stałym obwodzie głosowania w Centralnym Rejestrze Wyborczym. W związku z tym Rzecznik postanowił zwrócić się do Dyrektora Delegatury Krajowego Biura Wyborczego w Warszawie z prośbą o wskazanie podstawy prawnej odrzucenia zgłoszenia.

W przesłanym Rzecznikowi piśmie Okręgowej Komisji Wyborczej w Warszawie I do Wnioskodawcy z dnia 10 października 2023 r. wskazano, że art. 53b ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2022 r. poz. 1277 ze zm.) prawo do zgłoszenia zamiaru głosowania korespondencyjnie „jest wyraźnie ograniczone do

wyborców, którzy ujęci są w danej gminie w obwodzie głosowania zgodnie z adresem zameldowania na pobyt stały lub adresem stałego zamieszkania”. **Zdaniem organu w praktyce oznacza to, że wyborca może zrealizować to prawo tylko pod adresem zameldowania.** W uzasadnieniu Komisja powołuje się przy tym na pismo Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 5 czerwca 2020 r. (znak ZPOW-711-69/20), w którym wskazano, że „wskazywany w zgłoszeniu zamiaru głosowania korespondencyjnego adres, na który ma być wysłany pakiet wyborczy, musi być adresem z obszaru gminy, w której wyborca jest wpisany do spisu wyborców. Może to być inny adres, niż adres, pod którym wyborca został wpisany w spisie wyborców, lecz musi to być adres z obszaru tej samej gminy”.

W odniesieniu do powyższego Rzecznik pragnie wskazać, że powołany wyżej art. 53b Kodeksu wyborczego wskazuje jedynie, że „zgłoszenie [zamiaru głosowania korespondencyjnego] [...] komisarz wyborczy niezwłocznie przekazuje właściwemu urzędnikowi wyborczemu w gminie, w której wyborca jest ujęty w obwodzie głosowania zgodnie z adresem zameldowania na pobyt stały lub adresem stałego zamieszkania” (§2a). **Przepis ten zawiera więc normę kompetencyjną w zakresie właściwości organu rozpatrującego zgłoszenie, a nie ograniczenie możliwości wskazania adresu, na który ma być wysłany pakiet wyborczy.** Ponadto, w paragrafie 3 tego przepisu, ustawodawca wprost wskazuje, że w zgłoszeniu, o którym mowa „zamieszcza się lub podaje [...] adres, na który ma być wysłany pakiet wyborczy”, nie ograniczając także w tym miejscu swobody wyboru tego adresu.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2023 r. poz. 1058), pragnę zwrócić się do Pana Przewodniczącego o przedstawienie stanowiska w niniejszej sprawie.

Problem jest o tyle istotny, że obie grupy wyborców, którym przysługuje prawo głosowania korespondencyjnego, mają ograniczone możliwości dostępu do

tradycyjnych sposobów oddawania głosu. W wielu przypadkach mogą oni także czasowo przebywać poza miejscem, czy nawet gminą stałego zamieszkania, w ramach hospitalizacji lub korzystania z innych form opieki. Głosowanie korespondencyjne miało być w tym kontekście sposobem na ograniczenie przeszkód wynikających z ograniczonej mobilności tych wyborców. Nie można przyjąć założenia, że wyborcy, o których mowa, w szczególności osoby starsze, w ogóle nie zmieniają miejsca pobytu i przebywają jedynie pod stałym adresem zamieszkania lub zameldowania.

Będę wdzięczny Panu Przewodniczącemu za przedstawienie wyjaśnień w tej sprawie.

Z poważaniem

Stanisław Trociuk

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

Pan
Przemysław Niewiadomski
Dyrektor Delegatury
Krajowe Biuro Wyborcze
Delegatura w Warszawie
e-PUAP

Pan
Rafał Wagner
Przewodniczący Okręgowej Komisji
Wyborczej w Warszawie I
Krajowe Biuro Wyborcze
Delegatura w Warszawie
e-PUAP